

Mihai DUNEA

DREPT EXECUȚIONAL PENAL

Curs universitar

Editura
Hamangiu
2024

Cuprins

CAPITOLUL I.

Generalități introductive privind dreptul execuțional penal și recapitularea unor noțiuni de bază referitoare la sancțiunile incidente în dreptul penal, precum și la individualizarea judiciară, respectiv cea execuțională a răspunderii

penale/sancțiunii penale _____ 1

Secțiunea 1. Sfera de cuprindere a izvoarelor dreptului execuțional penal: generalități; indicarea principalelor surse; indicarea generică a celorlalte surse; cadru și corelații cu alte discipline în materia științelor penale _____ 1

Secțiunea a 2-a. Dispoziții de interes direct pentru domeniul dreptului execuțional penal cuprinse în Codul penal și în Codul de procedură penală _____ 4

Secțiunea a 3-a. Unele surse normative secundare (ierarhic) care cuprind dispoziții de drept execuțional penal _____ 6

Secțiunea a 4-a. Sfera de cuprindere a dreptului execuțional penal _____ 7

Secțiunea a 5-a. Recapitularea și fixarea unor aspecte de bază în materie de sancțiuni incidente în dreptul penal _____ 9

CAPITOLUL AL II-LEA.

Identificarea unor noțiuni și instituții relevante, inclusiv a sensului unor termeni/expresii/sintagme care prezintă relevanță (și) în dreptul execuțional penal _____ 20

CAPITOLUL AL III-LEA.

Principii ale dreptului execuțional penal. Scurtă perspectivă a evoluției sancțiunilor penale și a sistemelor istorice de executare a pedepselor privative de libertate _____ 55

Secțiunea 1. Principiile fundamentale ale dreptului execuțional penal _____ 55

§1. Legalitatea executării sancțiunilor operante în materie penală _____ 56

§2. Prevenirea comiterii de noi fapte tipice din punct de vedere penal și reintegrarea/recuperarea socială a infractorilor _____	58
§3. Respectarea demnității umane, interzicerea torturii, a tratamentelor inumane și/sau degradante, precum și a discriminării în cursul executării sancțiunilor incidente în dreptul penal _____	58
§4. Caracterul expres al limitărilor exercițiului unor drepturi și aptitudinea exercitării tuturor drepturilor neinterzise expres ori a căror interdicție nu decurge implicit, în mod natural, din fireasca executare a sancțiunii, în raport de tipul/specificul acesteia _____	61
Secțiunea a 2-a. Scurtă perspectivă istorică asupra evoluției sancțiunilor penale _____	62
Secțiunea a 3-a. Sisteme istorice de executare a privării de libertate _____	70
§1. Sistemul detenției în comun _____	71
§2. Regimul de detenție individuală/sistemul celular (<i>pennsylvanian</i>) _____	72
§3. Regimul/sistemul mixt (<i>auburnian</i>) _____	74
§4. Regimul progresiv (irlandez) _____	75

CAPITOLUL AL IV-LEA.

Locul și temeiul executării pedepselor privative de libertate.

Procedura de punere în executare a acestor sancțiuni penale.

Primele măsuri luate la intrarea în penitenciar a deținuților.

Structura regulamentului de ordine interioară din penitenciar __ 77

Secțiunea 1. Generalități privind organizarea unităților de detenție _____	77
Secțiunea a 2-a. Generalități privind temeiul executării pedepselor privative de libertate și punerea în executare a pedepselor privative de libertate _____	80
Secțiunea a 3-a. Generalități privind primele măsuri luate la intrarea în penitenciar a deținuților _____	84
Secțiunea a 4-a. Regulamentul de ordine interioară al penitenciarului _____	87

CAPITOLUL AL V-LEA.

Generalități privind regimurile de executare a pedepselor privative de libertate reglementate <i>de lege lata</i> în România	90
Secțiunea 1. Precizări introductive	90
Secțiunea a 2-a. Regimul de maximă siguranță	92
Secțiunea a 3-a. Regimul închis	95
Secțiunea a 4-a. Regimul semideschis	98
Secțiunea a 5-a. Regimul deschis	100

CAPITOLUL AL VI-LEA.

Individualizarea regimului de executare a pedepsei privative de libertate	105
Secțiunea 1. Generalități privind individualizarea regimului de executare a pedepsei privative de libertate	105
Secțiunea a 2-a. Categori/tipuri de proceduri de determinare (dispunere) și individualizare a regimului de executare a pedepsei privative de libertate	110
Secțiunea a 3-a. Stabilirea provizorie a regimului de executare a pedepselor principale privative de libertate	112
Secțiunea a 4-a. Stabilirea inițială a regimului de executare a pedepsei privative de libertate	113
Secțiunea a 5-a. Dispunerea pe parcurs a regimului de executare – evaluarea/reevaluarea periodică a situației condamnaților, pe parcursul executării pedepselor privative de libertate, sub aspectul menținerii sau schimbării regimului de executare preexistent	116

CAPITOLUL AL VII-LEA.

Condițiile cotidiene de detenție din penitenciar	123
Secțiunea 1. Cazarea în penitenciar a persoanelor condamnate definitiv la pedepse privative de libertate	123
Secțiunea a 2-a. Ținuta persoanelor private de libertate	128
Secțiunea a 3-a. Alimentația persoanelor condamnate	133
Secțiunea a 4-a. Transferarea persoanelor condamnate	137
Secțiunea a 5-a. Transportarea persoanelor condamnate	143

CAPITOLUL AL VIII-LEA.

Reguli de siguranță a penitenciarelor	146
Secțiunea 1. Preliminarii; generalități despre regulile și măsurile prin care se tinde spre asigurarea siguranței unităților penitenciare	146
Secțiunea a 2-a. Utilizarea mijloacelor de imobilizare a deținuților	149
Secțiunea a 3-a. Controlul antiterorist și de specialitate la intrarea în penitenciar	151
Secțiunea a 4-a. Perchezițiile	152
Secțiunea a 5-a. Confiscarea bunurilor și a sumelor de bani	153
Secțiunea a 6-a. Restricții privind portul armelor de foc	155
Secțiunea a 7-a. Recoltarea de probe biologice și/sau testarea deținuților cu aparatul etilotest	156
Secțiunea a 8-a. Cazarea temporară a deținuților în camera de protecție și supravegherea acestora prin mijloacele video	158
Secțiunea a 9-a. Tratamentul aplicat deținuților care prezintă risc pentru siguranța penitenciarului	161
Secțiunea a 10-a. Posibilitatea cazării temporare separate a deținuților cercetați disciplinar	163
Secțiunea a 11-a. Posibilitatea supravegherii electronice de la distanță a deținuților	165
Secțiunea a 12-a. Proceduri de protecție a martorilor amenințați și a deținuților vulnerabili	167
Secțiunea a 13-a. Posibilitatea audierii deținuților prin videoconferință	170
Secțiunea a 14-a. Reguli speciale de supraveghere a femeilor deținute	175
Secțiunea a 15-a. Măsuri specifice de internare, separare, siguranță și supraveghere a deținuților în spitale și infirmerii	175
Secțiunea a 16-a. Apelul deținuților	176
Secțiunea a 17-a. Măsurile specifice de urmat în caz de evadare	177

CAPITOLUL AL IX-LEA.

Drepturile deținuților	179
Secțiunea 1. Preliminarii; drepturi recunoscute deținuților – generalități; procedura generică de apărare împotriva pretensei limitări a exercițiului unor categorii de drepturi	179
Secțiunea a 2-a. Drepturi de natură imaterială – morale/spirituale: dreptul la libertatea conștiinței, a opiniilor și a credințelor religioase	187
Secțiunea a 3-a. Drepturi legate de accesul deținuților la anumite date/informații: dreptul la informații de interes public; dreptul de acces la unele dispoziții legale și documente privind executarea sancțiunilor penale (de drept penal/în dreptul penal); dreptul la consultarea documentelor personale	191
Secțiunea a 4-a. Drepturi privind raporturile legale ale persoanelor private de libertate cu terțe persoane/autorități: dreptul la asistență juridică; dreptul la asistență diplomatică	195
Secțiunea a 5-a. Drepturi legate de comunicarea deținuților cu terțe persoane ori cu diverse instituții: dreptul la petiționare; dreptul la corespondență; dreptul la convorbiri telefonice; dreptul la comunicări on-line	198
Secțiunea a 6-a. Drepturile privind viața privată (personală): dreptul de a primi vizite și de a fi informat cu privire la unele situații familiale deosebite; dreptul la vizită intimă; dreptul la încheierea căsătoriei	210
Secțiunea a 7-a. Drepturi de natură materială referitoare la asigurarea unor standarde minime de trai: dreptul de a primi, cumpăra și deține bunuri; dreptul la hrană, ținută, cazarmament și condiții minime de cazare	230
Secțiunea a 8-a. Drepturi privind sănătatea fizică și psihică (drepturi de natură medicală): dreptul la asistență medicală, tratament și îngrijire/examinare medicală/asistență medicală în cazuri speciale; dreptul la plimbare zilnică	245
Secțiunea a 9-a. Drepturi politice: dreptul de a vota	262

Secțiunea a 10-a. Drepturi de natură social-economică (privind dezvoltarea personală/evoluția socio-profesională și culturală): dreptul la muncă; dreptul la odihnă și repaus săptămânal; dreptul la învățământ _____	264
---	-----

CAPITOLUL AL X-LEA.

Obligațiile și interdicțiile deținuților, abaterile și sancțiunile disciplinare de drept execuțional penal _____	284
Secțiunea 1. Obligațiile specifice și interdicțiile vizând persoanele private de libertate _____	284
Secțiunea a 2-a. Abaterile disciplinare (de drept execuțional penal) și sancțiunile disciplinare aferente acestora _____	291
Secțiunea a 3-a. Procedura incidentă în cazul abaterilor disciplinare comise de către deținuți și organele care o aplică _____	301

CAPITOLUL AL XI-LEA.

Recompensarea comportamentului dezirabil al deținuților _____	306
--	------------

CAPITOLUL AL XII-LEA.

Liberarea condiționată _____	312
Secțiunea 1. Generalități privind liberarea condiționată _____	312
Secțiunea a 2-a. Liberarea condiționată în cazul pedepsei închisorii; condiții de dispunere (art. 100 CP) _____	316
Secțiunea a 3-a. Liberarea condiționată în cazul pedepsei detențiunii pe viață; condiții de dispunere (art. 99 CP) _____	327
Secțiunea a 4-a. Calculul perioadei executate/considerate ca executată din pedeapsa închisorii – în vederea atingerii fracțiilor minime necesare pentru acordarea liberării condiționate _____	331
Secțiunea a 5-a. Procedura analizei și acordării liberării condiționate _____	336
Secțiunea a 6-a. Măsurile de supraveghere și obligațiile în cazul liberării condiționate _____	342
Secțiunea a 7-a. Anularea liberării condiționate _____	346
Secțiunea a 8-a. Revocarea liberării condiționate _____	350
Secțiunea a 9-a. Efectele liberării condiționate _____	353

CAPITOLUL AL XIII-LEA.

Generalități privind executarea pedepsei amenzii _____ 355

CAPITOLUL AL XIV-LEA.

Aspecte de bază referitoare la executarea pedepselor secundare aplicate infractorilor persoane fizice _____ 363

- Secțiunea 1. Executarea pedepsei complementare
  - a interzicerii exercitării unor drepturi _____ 363
- Secțiunea a 2-a. Executarea pedepsei complementare a degradării militare _____ 369
- Secțiunea a 3-a. Executarea pedepsei complementare a publicării hotărârii definitive de condamnare _____ 370
- Secțiunea a 4-a. Executarea pedepsei accesorii a interzicerii exercitării unor drepturi _____ 373

CAPITOLUL AL XV-LEA.

Aspecte de bază referitoare la executarea pedepselor secundare aplicate infractorilor persoane juridice _____ 376

- Secțiunea 1. Executarea pedepsei complementare a dizolvării persoanei juridice _____ 376
- Secțiunea a 2-a. Executarea pedepsei complementare a suspendării activității/uneia dintre activitățile persoanei juridice _____ 378
- Secțiunea a 3-a. Executarea pedepsei complementare a închiderii unor puncte de lucru ale persoanei juridice _____ 379
- Secțiunea a 4-a. Executarea pedepsei complementare a interzicerii dreptului persoanei juridice de a participa la proceduri de achiziții publice _____ 380
- Secțiunea a 5-a. Executarea pedepsei complementare a plasării persoanei juridice sub supraveghere judiciară _____ 381
- Secțiunea a 6-a. Executarea pedepsei complementare a afișării sau publicării hotărârii de condamnare pronunțate împotriva persoanei juridice _____ 383

CAPITOLUL AL XVI-LEA.

Perspectivă de ansamblu privind executarea măsurilor

educative neprivative de libertate	386
Secțiunea 1. Considerații prealabile	386
Secțiunea a 2-a. Executarea măsurii educative a stagiului de formare civică	388
Secțiunea a 3-a. Executarea măsurii educative a supravegherii	389
Secțiunea a 4-a. Executarea măsurii educative a consemnării la sfârșit de săptămână	390
Secțiunea a 5-a. Executarea măsurii educative a asistării zilnice	391
Bibliografie selectivă	393